T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 448
Tarih : 07.07.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde uyuşturucu kullanımın önlenmesi ve azaltılmasına yönelik önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Pervin BULDAN

HDP Grup Başkanvekili

Iğdır Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1987 yılında uyuşturucusuz temiz bir toplum hedefine ulaşma ve uluslararası alanda eylem ve işbirliğini güçlendirmek amacıyla 26 Haziran'ı **"Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığı ile Mücadele Günü"** olarak belirlemiştir.

"Yaygın kabul gören görüşe göre ise; belirli dozda alındığı zaman; kişinin sinir sistemi üzerinde etki ederek, akli, fiziki ve psikolojik dengesini bozan, fert ve toplum içerisinde iktisadi ve sosyal çöküntü meydana getiren, alışkanlık ve bağımlılık yapan, kanunların kullanılmasını, bulundurulmasını ve satışını yasakladığı narkotik ve psikotrop sözcükleriyle de tanımlanan maddelere ***"uyuşturucu madde"*** *denir."* Zararlı etkileri bilindiği halde uyuşturucu maddelere karşı duyulan sürekli alma isteğinin engellenememesine **"uyuşturucu madde bağımlılığı"** denir.

Uyuşturucuyla ilgili bilgiler 4000'li yıllara dayanıyor ve günümüzde uyuşturucu ticaretine bağlı 400 milyar doların üzerinde bir narko-ekonominin oluştuğu belirtiliyor. Böylesine büyük bir ekonomiye ve pazar ağına sahip olan uyuşturucu kartellerinin en önemli geçiş noktalarından bir tanesi de Türkiye . ABD Dışişleri Bakanlığı'nın **"2011 Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Stratejisi Raporu"nda,** Türkiye'nin, Güneybatı Asya'dan Batı Avrupa'ya uyuşturucu ticaretinde geçiş ülkesi olmayı sürdürdüğü bildirilmişti.

2014 Nisan ayı itibariyle Türkiye'de yakalan 23 ton esrar, 10 ton eroin ve 77 kilo kokain tehlikenin boyutunu ortaya koyar nitelikte.

Nitekim Türkiye'de son yıllarda madde bağımlılığına ilişkin her gün yeni haberler duyuyor ve okuyoruz. Özellikle **"Demokratik Çözüm ve Müzakere Süreci"** nin başlamasından sonra Kürt illerinde uyuşturucu madde satışında ve bağımlılığında ciddi bir patlama oldu. İlkokul yaşındaki çocuklara kadar inen uyuşturucu kullanımının Kürt illerinde yaşayan çocuklar arasında yaygınlaştığı sıkça dile getiriliyor.

En çok uyuşturucu kullanan illerin başında Diyarbakır, İstanbul, İzmir, Konya ve Van gibi şehirler geliyor. Kürt illerinde Diyarbakır ve Van, merkez kent olma özelliği taşıyor ve buralardan çevre illere doğru genişlik kazanıyor uyuşturucu satışı ve kullanımı.

Uyuşturucu kullanma yaşının 12-15 yaşa kadar düştüğü Van'da, ilköğretim okullarında, kolejlerde, üniversitelerde, çarşıda – pazarda, mezarlıklarda, sokakta satılan bu uyuşturucu maddeler kentin en önemli sorunu olmuş durumda.

Medyaya yansıyan bazı haberlere göre en son Urfa ilinde uyuşturucu kullanımının yaygınlaştığını ve kullanım yaşının 12'ye kadar düştüğü belirtiliyor.

Dicle Haber Ajansının geçtiği bir habere göre, Urfa'da uyuşturucu kullanımının yaygınlaştığı ve Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne son bir ayda kan ve idrar örneği veren yaşları 12 ile 18 arası değişen 510 çocukta uyuşturucu kullandıklarına dair bulgular bulunduğu belirtilmektedir. Türkiye'de uyuşturucu satışı ve kullanımının en yaygın olan kenti İstanbul'da özelikle Kürtlerin ve diğer muhalif kesimlerin yoğun yaşadığı bölgelerde uyuşturucu çeteleri tarafından mahalleye bilinçli bir şekilde sokulduğu iddia ediliyor. Özellikle de gençler arasında yaygınlaştırılmaya çalışılan uyuşturucunun son dönemlerde öldürücü etkilerinin daha da artığını yine medyadan takip edebiliyoruz.

"İstanbul Gülsuyu'nda karşılaşılan uyuşturucu ile birlikte çeteleşme, ajanlaştırma ve fuhuşun da girdiği mahallelerden biri de Başakşehir'e bağlı Güvercintepe. Daha önce uyuşturucu kullanan 19 yaşındaki bir gencin 7 yaşlarında bir çocuğa cinsel istismarda bulunmasıyla gündeme gelen mahallede, bir yıl içinde üç genç ***"bonzai"*** *denilen uyuşturucu maddesini kullandıkları için yaşamını yitirdi."*

"Sentetik esrar" olarak da bilinen **bonzai**, ucuz olduğu için de kullanımı hızlıca artış gösteriyor. Yüksek oranda ölüm riski taşıyan bu madde içicileri, zehirlenmeye bağlı kalp krizi ile karşılaşıyor.

Tüm bunlardan hareketle ülkemizde uyuşturucu kullanımın önlenmesi ve azaltılmasına yönelik önlemlerin alınması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

GEREKÇE

Son yıllarda yaygınlaşan madde bağımlılığında gözle görülür bir artışın gözlemlenmesi bütün çevreleri büyük bir endişeye sevk etmiş durumdadır.

Anne ve babaların çocuklarını en çok güvende hissettikleri kurumlardan biri olan okulların ve okul çevrelerinin uyuşturucu satıcıları tarafından mesken tutulması uyuşturucu kullanımı konusunda alarm seviyesinde olduğumuzun en büyük kanıtıdır. Özellikle liselerde "salgın" halini alan uyuşturucu madde kullanımı tehlike arz eden bir boyuttadır. Anneler ve babalar çocuklarını okula gönderirken tedirgin olmakta ve çocuklarının güvende olmadığını düşünmektedirler.

Okullar ve okul çevreleri uyuşturucu tacirleri için uyuşturucuyu pazarlamada önemli bir istasyon haline getirilirken yıkılmayı bekleyen ağır hasarlı binalar, devlet kurumları çevresi, harabeler, mezarlıklar da kullanıcı mekânları haline getirilerek çevrim tamamlanmaktadır.

Durumu kanıtlayan bir örnek yakın zamanda Urfa'da yaşandı. " *4 Mayıs'ta Buhara Mahallesi 2449. sokaktaki Bayraktar İlköğretim Okulu'nun hemen yanındaki bir kafeye operasyon düzenleyen polisler, kafede 24 fişek ve 6 poşet halinde toplam 420 gram esrar maddesi bulduğu gibi kafeyi çalıştıran A.D'nin üzerinde de bir miktar eroin ele geçirdi. İlköğretim okulunun hemen yanında 20 TL'ye uyuşturucu paketinin satıldığı işyerinde, D'nin yanı sıra işyeri sahibi E. A. ve diğer çalışanı M.A. da daha sonra yakalanarak "Uyuşturucu madde ticareti yapmak" suçundan tutuklanarak Urfa E Tipi Kapalı Cezaevi'ne konuldu.* "

Uyuşturucu kullanımında kullanılan bir diğer mecra da internet ve sosyal medyadır. Çağımızın en önemli iletişim ve haberleşme alanı olan bu mecra da uyuşturucu tacirleri tarafından kullanılmakta, özendirici yayın ve mesajlarla uyuşturucu cazip ve matah bir şeymiş gibi tanıtılmaktadır.

Konuyla ilgilenen sivil toplum kuruluşları ve demokratik kitle örgütlerinin uyuşturucu kullanımı ile ilgili yaptıkları çalışmalarda ulaştıkları sonuçlar uyarıcı bir nitelik taşıyor. Özellikle uyuşturucu kullanımının nedenleri şu şekilde özetleniyor: *"Huzursuzluk, çevresi tarafından verilen abartılı özgürlük, ağır kuralcı ortamda yaşamak, ümitsizlik, bilgisizlik, merak, özenti."*

Kullananların önemli bir kısmının, özenti, **"bir defadan ne çıkar!"** düşüncesiyle, zorlamayla veya sorunlarına çözüm olabileceği düşüncesiyle kullanıma başladıkları belirtilmektedir.

Bir sivil toplum kuruluşunun yaptığı çalışmada ulaştığı bazı sonuçlar oldukça çarpıcıdır: *"Geçmişte özel okullarda, ekonomik durumu iyi aile çocuklarında uyuşturucu kullanımı yaygın iken, son yıllarda bu durumda ciddi değişiklikler olduğu belirlenmiştir. Uyuşturucu özellikle varoş kesimlerinde, yarı kentsel alanda, tahminlerden de çok yüksek oranda madde kullanımı olduğu belirlenmiştir. İki yıl önce uyuşturucu kullanım yaşı 12-13 civarında iken, günümüzde ise 10-11 civarına düştüğü söylenebilir. Eskiden daha çok büyük şehirlerde daha çok tiner-bali gibi uçucu maddeler kullanılırken ve bu tür vakalar daha çok İstanbul merkezinde yaygın olarak görülüp varoşlarda kullanılmazken, günümüzde ise şehrin refah düzeyi yüksek kesimlerinde ve metruk alanlarında fazlasıyla kullanılır hale gelmiştir."*

Uyuşturucu maddede kullanım yaşının ise 11'e, esrar ve Ecstasy hapı için kullanım yaşının 16-17'ye düştüğü, madde kullanımının ortak yaşının ise 15- 24 olduğu belirlenmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığına bağlı Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi'nin (TUBİM), çok sayıda kurumla iş birliği yaparak hazırladığı "Türkiye Uyuşturucu Raporu"na göre Türkiye'de geçen yıl uyuşturucu tedavisi gören en küçük bağımlının yaşının 13, en büyük bağımlının yaşının ise 65 olduğu, hastalardan yüzde 0,24'ünün 15 yaşın altında bulunduğu bildirildi.

Madde bağımlıları uyuşturucuyu seyyar satıcılardan, sabit satıcılardan genellikle peşin fiyata alıyorlar.

Uyuşturucuya başlayan kişilerde özellikle de erkeklerde uyuşturucu parasını bulmak için gasp ve hırsızlık gibi suç oranlarının arttığı, kız çocukların da ise bedenini satmayla sonuçlanan acı sonuçlar içerdiği belirtilmektedir. Uyuşturucu kullanımının kendisinin bir travma olduğu ve süreç içerisinde maddeyi bulmak için belirtilen başka ağır travmaların yaşanması fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan onulmaz yaraların oluşmasına neden olmaktadır.

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın **"2011 Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Stratejisi Raporu"nda,** Türkiye'nin, Güneybatı Asya'dan Batı Avrupa'ya uyuşturucu ticaretinde geçiş ülkesi olmayı sürdürdüğü bildirilmişti. Nitekim yapılan operasyonlar ve konuyla ilgili hazırlanan en güncel raporlar bu durumu doğrular nitelikte.

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi'nin (EMCDDA) açıkladığı yıllık uyuşturucu raporuna göre, Avrupa'da eroin ve ecstasy gibi uyuşturucu maddelerin en fazla ele geçirildiği ülke Türkiye oldu. 28 AB ülkesi ile Türkiye ve Norveç'in de bağlı olduğu

EMCDDA, merkezi Lizbon'da düzenlediği basın toplantısında, 2012 yılına ait verilerin bulunduğu "Avrupa Uyuşturucu Raporu"nu sundu.

Buna göre, AB ülkelerinde ele geçirilen toplam eroin miktarı 5 ton olarak verilirken, Türkiye'de bu miktarın 13 ton 300 kilogram olduğu belirtildi. Rapora dahil edilen 30 ülke arasında en fazla ecstasynin ele geçirildiği ülke, 357 kilogram (2 milyon 961 bin 553 adet) ile yine Türkiye oldu. Ele geçirilen esrar miktarında ise İspanya'dan (yaklaşık 325 ton) sonra yaklaşık 27 tonla Türkiye geliyor.

AB ülkelerinde eroin kullanımının düştüğünü ifade eden EMCDDA, Türkiye'de ele geçirilen eroin miktarının geçen yıllara oranla artış gösterdiğine dikkati çekti.

Uyuşturucu kullanımı insan ve toplum sağlığı için ciddi bir tehdittir. Gencecik insanların bedenlerini zehirleyerek elde edilen zenginliğin çapı ve büyüklüğü konu üzerinde daha ciddiyetle durmamızı gerektirmektedir. Bireyin ve toplumun refah düzeyinin düşmesine; madde ile ilintili suç ve kazaların, enfeksiyon hastalıklarının artmasına yol açmaktadır. Uyuşturucu kullanımı her şeyden önce bir suç değil bir sağlık sorunudur . Bu nedenle herkesçe üzerinde ortaklaşılan belli bazı önerilerin de hızla hayata geçirilmesi gerekmektedir: *"Madde bağımlılığı tedavi merkezlerinin sayısı ile bu kurumlarda çalışan personelin sayısı ve çeşitliliği artırılmalı ve eğitimli personellerin bu kurumlarda çalışması sağlanmalı; Madde bağımlılığı merkezlerinin tüm yurtta yaygınlaşması sağlanmalı; Dünyada uygulanan tüm ilaç ve tedavi yöntemlerinin ülkemizdeki madde kullanıcılarının hizmetine sunulması ve kullanılması sağlanmalıdır."*

Ülkemizde uyuşturucu kullanımın önlenmesi ve azaltılmasına yönelik önlemlerin daha büyük bir ciddiyetle ve ivedilikle ele alınması gereklidir. Bu amaçla Meclis'in bir araştırma komisyonu kurarak durumu araştırması büyük bir önem arz etmektedir.